

Sygn. akt I ACa 48/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Skarbu Państwa - Naczelnika (...)w K.

przeciwko B. T. (1)

o uznanie czynności prawnych za bezskuteczne

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 8 maja 2017 r. sygn. akt I C 127/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanej B. T. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 11.250 zł (jedenaście tysięcy dwieście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Jan Kremer SSA Anna Kowacz-Braun

Sygn. akt I ACa 48/18

UZASADNIENIE

W częściowym uwzględnieniu żądań Skarbu Państwa - Naczelnika (...)w K., domagającego się uznania za bezskuteczną wobec niego czynności dokonanej przez pozwaną B. T. (1) z dłużnikiem B. T. (2), w postaci zgodnego wniosku o podział majątku dorobkowego w ramach postępowania o rozwód pomiędzy nimi, prowadzonego przez Sąd Okręgowy w (...) w sprawie XI C 2114/12, a także dokonanej w dniu 19 września 2012r pomiędzy pozwaną a jej synem - pozwanym Ł. T. - czynności prawnej - umowy darowizny udziału wynoszącego 1/ 2 część w prawie własności nieruchomości zabudowanej nieruchomości składającej się z działek nr (...)i nr (...)o łącznej powierzchni 0,2186 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) oraz udziału 1/8 części w nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...)

o powierzchni 0,0133 ha, położonej w Z. , dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) , które miało służyć ochronie wierzytelności z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od uzyskanych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2006 r. stwierdzona tytułem wykonawczym wystawionym przez Naczelnika (...)w K. 7 listopada 2012r znak(...), którą strona powodowa dysponuje wobec dłużnika B. T. (2) ,

Sąd Okręgowy w (...) wyrokiem z dnia 8 maja 2017r :

- uznał za bezskuteczny w stosunku do powoda Skarbu Państwa - Naczelnika (...)w K., któremu przysługuje wobec dłużnika B. T. (2) wierzytelność z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od uzyskanych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2006r., stwierdzona tytułem wykonawczym wystawionym przez Naczelnika (...)w K. dnia 7 listopada 2012r., pod znakiem (...),sformułowany w toku sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w (...) pod sygnaturą XI C 2114/12 przez B. T. (1) i B. T. (2) zgodny wniosek o podział majątku wspólnego, w zakresie w jakim B. T. (2) zrzekł się przysługującego mu udziału wynoszącego 1/2 część w majątku wspólnym B. T. (2) i B. T. (1), w wyniku czego wyrokiem z dnia 13 lipca 2012r. Sąd Okręgowy w(...)XI Wydział Cywilny-Rodzinny przyznał te składniki na wyłączną własność B. T. (1) , co do :

a/ nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny o powierzchni 75, 4 m² położony przy ulicy (...) w K., składający się z przedpokoju, łazienki, wc, pokoju z aneksem kuchennym i dwóch pokoi, dla której Sąd Rejonowy dla (...)w K. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), a z którą związany jest udział we współwłasności nieruchomości wspólnej, która stanowi prawo użytkowania wieczystego działki nr (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla (...) w K.prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) oraz w częściach wspólnych budynku w 754/182970 częściach,

b) przysługującego pozwanej B. T. (1) udziału wynoszącego (...)części w wyodrębnionym lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne - garażu podziemnym(...)o powierzchni użytkowej 2.935,9 m², położonym na poziomie garaży w budynku w K. przy ulicy (...), na działce numer (...), z którego własnością związany jest udział wynoszący (...) części nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego działki numer (...) objętej księgą wieczystą o numerze (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla (...)w K. oraz w częściach wspólnych budynku, z którym związane jest uprawnienie do korzystania ze stanowiska postojowego (...), dla którego to wyodrębnionego lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne Sąd Rejonowy dla (...)w K. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...),

c) przysługującego pozwanej B. T. (1) udziału wynoszącego (...)części w wyodrębnionym lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne - garażu podziemnym(...)o powierzchni użytkowej 2.612 m², położonym na poziomie garaży w budynku w K. przy ulicy (...), na działce numer (...), z którego własnością związany jest udział wynoszący (...)części nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego działki numer (...) objętej księgą wieczystą o numerze (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla (...) w K. oraz w częściach wspólnych budynku, z którymi związane jest uprawnienie do wyłącznego korzystania z komórki lokatorskiej (...), dla którego to wyodrębnionego lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...),

d) nieruchomości położonej w M., Gmina W., utworzonej z działki numer (...) o powierzchni 0,0388 ha zabudowanej w ramach zespołu budynków w zabudowie bliźniaczej budynkiem nr (...) przy ulicy (...) o łącznej powierzchni 127, 50 m², parterowym poddaszem, dla której Sąd Rejonowy dla (...)w K. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...),

e) przysługującego pozwanej B. T. (1) udziału wynoszącego(...)części w nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,0992 ha utworzonej z działki numer (...) położonej w M., Gmina W., stanowiącej drogę dojazdową, dla której Sąd Rejonowy dla K.w K.prowadzi księgę wieczystą o numerze (...),

f) przysługującego pozwanej B. T. (1) udziału w (...)części własności nieruchomości gruntowej stanowiącej działki ewidencyjne o numerze (...) o powierzchni 2.139 m² i o numerze (...) o powierzchni 230 m², położonej w Z. przy ulicy (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny w trakcie budowy, parterowym z poddaszem użytkowym o powierzchni użytkowej około 230 m² z niewykończonym poddaszem, z własnością której związane jest

prawo przejazdu i przechodu przez działkę nr (...) na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą o numerze (...),

g) samochodu osobowego marki B. (...), rocznik produkcji 2004, o numerze identyfikacyjnym (...) [pkt I]

- uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda Skarbu Państwa - Naczelnika (...) w K., któremu przysługuje wobec dłużnika B. T. (2) wierzytelność z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od uzyskanych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2006r., stwierdzona tytułem wykonawczym wystawionym przez Naczelnika (...) w K. dnia 7 listopada 2012r., pod znakiem (...), umowę darowizny sporządzoną w dniu 19 września 2012r., w formie aktu notarialnego przed notariuszem J. K. w Kancelarii Notarialnej w W., Rep.(...) Nr (...), na mocy której B. T. (1) darowała Ł. T. udział w (...) części w prawie własności zabudowanej nieruchomości składającej się z działek nr (...) i nr (...) o łącznej powierzchni 0,2186 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...); [pkt II]

- w pozostałej części oddalił powództwo [pkt III] oraz

- zasądził od pozwanych B. T. (1) i Ł. T. solidarnie na rzecz strony powodowej Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia:

Pozwana B. T. (1) była żoną B. T. (2). Mieli dwoje wspólnych dzieci w tym pozwanego Ł. T.. Małżeństwo zostało zawarte w 1980 r. Wyrokiem z dnia 13 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w (...) orzekł o rozwiązaniu tego związku przez rozwód bez orzekania o winie.

B. T. (2) był współnikiem spółki „(...)” powstałej z przekształcenia spółki „(...)” S.C. (...)(Uchwała Wspólników B. T. (2), P. S., W. B. i R. K. z dnia 6 sierpnia 2012 r.). Od października 2015r. nie jest już jej współnikiem. Sprzedał udziały w niej.

W dniu 10 marca 2008 r. B. T. (1) wraz z mężem zawarli z (...) Bankiem Spółką Akcyjną w W. Umowę Nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF na cele budownictwa mieszkaniowego. Środki kredytu miały zostać przeznaczone na finansowanie przedpłat na poczet budowy i nabycia lokalu mieszkalnego numer (...) wraz z udziałem w garażu wielostanowiskowym, z którym związane będzie prawo wyłącznego korzystania z miejsca postojowego numer (...), położonych w K. przy ul. (...) w budynku nr(...), f. Kwota kredytu wynosiła 354.900 CHF. Okres kredytowania ustalono na 252 miesiące tj. od dnia 10 marca 2008 r. do dnia 29 lutego 2028r. Kredytobiorcy złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 709.800 zł.

W dniu 9 maja 2008 r. małżonkowie zawarli z (...) Bankiem Spółką Akcyjną w W. kolejną Umowę Nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF na refinansowanie ceny zakupu na rynku wtórnym zabudowanej działki gruntu numer (...) położonej w miejscowości M., gm. W., ul. (...) Kwota kredytu wynosiła 370.000 CHF. Jako walutę waloryzacji określono CHF. Okres kredytowania ustalono na 251 miesiące tj. od dnia 9 maja 2008 r. do dnia 9 kwietnia 2029 r. Kredytobiorcy złożyli oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 740.000 zł.

W dniu 5 lipca 2012 r. pozwana i dłużnik strony powodowej zawarli umowę majątkową małżeńską, Rep. (...) Nr (...), na mocy której z dniem 5 lipca 2012 r. została między nimi ustanowiona rozdzielnosc majątkowa. Równocześnie dokonali umownie częściowego podziału majątku wspólnego, w której postanowili, iż wchodzące dotychczas w skład ich majątku wspólnego między innymi:

- wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki zawartej ze spółką prawa słowackiego pod firmą (...)s.r.o. z siedzibą w B. na Słowacji w kwocie 103.308,21 EUR,

- wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki zawartej ze spółką prawa słowackiego pod firmą (...)s.r.o. z siedzibą w B. na Słowacji w kwocie 348.312,43 EUR,

- wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki zawartej ze spółką prawa słowackiego pod firmą (...)s.r.o. z siedzibą w B. na Słowacji, na mocy której przysługuje im wierzytelność wobec D. D. w kwocie 497.908,78 EUR, staną się elementem majątku tylko B. T. (2)

Małżonkowie oświadczyli w niej, że w związku z zawarciem umowy nie mają względem siebie żadnych roszczeń związanych z podziałem wyżej opisanych składników ich majątku wspólnego i nie będą występować w przyszłości z żadnymi roszczeniami z tego tytułu, a umowa w całości zaspokaja ich wzajemne roszczenia dotyczące składników majątku wspólnego, nią objętych.

B. T. (1) w dniu 22 czerwca 2012 r. wystąpiła przeciwko B. T. (2) o rozwód.

Strony doszły do porozumienia w istotnych sprawach dotyczących ich małżeństwa i zgodnie wniesli o rozwiązanie przez rozwód bez orzekania o winie, któregośkolwiek z nich w rozkładzie pożycia.

Powódka w ramach tego postępowania, prowadzonego przez Sąd Okręgowy w K. pod sygnaturą XI C 2114/12, złożyła 13 lipca 2012r wniosek o dokonanie zgodnego podziału, [pozostałej części] majątku dorobkowego stron. Podczas rozprawy odbytej w tym samym dniu w dniu 13 lipca 2012 r. obie strony wniosły o orzeczenie rozwodu bez orzekania o winie i nie orzekanie o mieszkaniu. Nadto zgodnie oświadczyły, że chciałyby dokonać zgodnego podziału majątku dorobkowego. Wskazały, że w jego skład wchodzi :

1. nieruchomość stanowiąca lokal mieszkalny o powierzchni 75, 4 m² położony przy ulicy (...) w K. o wartości 648.928 zł, składający się z przedpokoju, łazienki, we, pokoju z aneksem kuchennym i dwóch pokoi, dla której Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...), z którą związany jest udział we współwłasności nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego działki nr (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz w częściach wspólnych budynku w 754/182970 częściach -- obciążoną hipoteką umowną łączną kaucyjną w kwocie 532.350 zł na rzecz (...) Bank S.A. Oddział w Ł.,

2. udział wynoszący (...) części o wartości 35.000 zł w wyodrębnionym lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne - garażu podziemnym (...) o powierzchni użytkowej 2.935,9 m², położonym na poziomie garaży w budynku w K. przy ulicy (...), na działce numer (...), z którego własnością związany jest udział wynoszący (...) części nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego działki numer (...) objętej księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla (...) w K. oraz w częściach wspólnych budynku, z którym związane jest uprawnienie do korzystania ze stanowiska postojowego (...) - dla którego to wyodrębnionego lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne, Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

3. udział wynoszący (...) części o wartości 5.700 zł w wyodrębnionym lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne - garażu podziemnym (...) o powierzchni użytkowej 2.935,9 m², położonym na poziomie garaży w budynku w K. przy ulicy (...), na działce numer (...), z którego własnością związany jest udział wynoszący (...) części nieruchomości wspólnej, którą stanowi prawo użytkowania wieczystego działki numer (...) objętej księgą wieczystą nr (...), prowadzoną przez Sąd Rejonowy dla (...) w K. oraz w częściach wspólnych budynku, z którym związane jest uprawnienie do wyłącznego korzystania z komórki lokatorskiej (...), dla którego to wyodrębnionego lokalu o przeznaczeniu innym niż mieszkalne Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

4. nieruchomość o wartości 505.720 zł - położona w M., Gmina W., utworzona z działki numer (...) o powierzchni 0,0388 ha zabudowana w ramach zespołu budynków w zabudowie bliźniaczej budynkiem nr (...) przy ulicy (...) o łącznej powierzchni 127,50 m², parterowym z użytkowym poddaszem, obciążona odpłatną służebnością gruntową na rzecz każdorazowych właścicieli nieruchomości utworzonej z działki nr (...) położonej w M. oraz obciążona hipoteką umowną kaucyjną w kwocie 555.000 zł na rzecz (...) Bank S.A. Oddział w Ł. - dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

5. udział o wartości 12.780 zł wynoszący 2120 części w nieruchomości gruntowej o powierzchni 0,0992 ha utworzonej z działki numer (...) położonej w M., Gmina W. - stanowiącej drogę dojazdową - obciążonej odpłatną służebnością

gruntową na rzecz każdorazowych właścicieli nieruchomości utworzonej z działki nr (...) położonej w M., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

6. nieruchomość gruntowa o wartości 966.000 zł stanowiąca działki ewidencyjne o numerze (...) o powierzchni 2.139 m² i o numerze (...) o powierzchni 230 m², położona w Z. przy ulicy (...), zabudowana budynkiem mieszkalnym jednorodzinny w trakcie budowy, parterowym z poddaszem użytkowym o powierzchni użytkowej około 230 m² z niewykończonym poddaszem, z własnością której związane jest prawo przejazdu i przechodu przez działkę nr (...) na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr (...) - dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla (...) w K. prowadzi księgę wieczystą nr (...),

7. samochód osobowy marki V. (...), rocznik produkcji 2002, o numerze rejestracyjnym (...), o numerze identyfikacyjnym (...) o wartości 20.000 zł,

8. samochód osobowy marki B. (...), rocznik produkcji 2004, o numerze rejestracyjnym (...), o numerze identyfikacyjnym (...) o wartości 30.000 zł.

Małżonkowie postulowali, aby w wyniku dokonania jego podziału wskazane wyżej pod numerem (...) składniki majątku wspólnego Sąd przyznał na wyłączną własność powódce B. T. (1), a składnik majątku wspólnego pod numerem (...) na wyłączną własność B. T. (2), bez spłat i dopłat.

Strony zgodnie oświadczyły nadto, że wymienione składniki majątku dorobkowego wyczerpują ich majątek, w warunkach gdy wcześniej 5 lipca 2012r już dokonali umownie jego częściowego podziału, a innego nie mają.

Wyrokiem z 13 lipca 2012 r. pod sygn. akt XI C 2114/12 Sąd Okręgowy w (...) orzekł rozwód małżeństwa zawartego w dniu 8 listopada 1980 r, pomiędzy B. T. (2) a B. T. (1) - bez orzekania o winie.

Sąd ponadto ustalił, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi wyliczone wcześniej przedmioty majątkowe oraz dokonał podziału majątku dorobkowego stron zgodnie z powołanym wyżej wnioskiem w ten sposób, że wskazane wyżej pod numerami (...) składniki majątku wspólnego przyznał na wyłączną własność B. T. (1), a składnik majątku wspólnego przywołany pod numerem (...) na wyłączną własność B. T. (2), bez spłat i dopłat na rzecz którejkolwiek ze stron.

W tym samym dniu pozwana złożyła oświadczenie o przejęciu długu, zgodnie z którym przejęła wszelkie zobowiązania z tytułu kredytów obciążających nieruchomości położonych w K. przy ul. (...) w K. wraz z garażem i komórką lokatorską, w M. przy ul. (...) oraz w Z. przy ul. (...) i zwolniła w tym zakresie z długu swojego byłego męża - dłużnika strony powodowej względem banków kredytujących. Ponadto zobowiązała się, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2017 r. wystąpić do banków, które udzieliły kredytów o wyrażenie zgody na to przejęcie i zwolnienie z długu B. T. (2).

W dniu 19 września 2012 r. pozwana oraz syn Ł. T. zawarli umowę darowizny, Rep. (...)Nr(...), na mocy której B. T. (1) darowała mu udział 1/2 części w zabudowanej nieruchomości składającej się z działek nr (...) o łącznej powierzchni 0,2186 ha oraz udział 1/8 części w nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 0,0133 ha, położone w Z.. Wartość darowizny określono na kwotę 400.000 zł. Darująca poleciła obdarowanemu, aby własnym kosztem i staraniem doprowadził do ukończenia budowy budynku, a w szczególności wykonał prace wykończeniowe na jego piętrze.

W dniu 26 września 2006 r. Starosta (...) wydał na rzecz inwestora – B. T. (1) oraz B. T. (2) ostateczną decyzję w przedmiocie pozwolenia na budowę dla inwestycji pod nazwą: „Budynek mieszkalny jednorodzinny z wewnętrznymi instalacjami: wod.-kan., gaz, c.o., elektryczną oraz zbiornik na nieczystości ciekłe – na działkach nr(...)w Z.. Decyzją z dnia 29 października 2012 r. uprawnienia wynikające z tego pozwolenia zostały przeniesione na obdarowanego.

W dniu 14 listopada 2012 r. Ł. T. zawarł w raz z żoną A. T. z (...) Bankiem (...) S.A. w K. Umowę o (...) w złotych Nr (...). Kwota kredytu wynosiła 206.500 zł i była przeznaczona na budowę nieruchomości stanowiącej dom jednorodzinny położony w Z. przy ul. (...), nr ewidencyjny działki gruntu (...), (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...).

Zaświadczeniem z dnia 28 października 2013 r. (...) Inspektor Nadzoru Budowlanego w K. zaświadczył o przyjęciu zawiadomienia o zakończeniu budowy tego domu.

Z dalszych ustaleń Sądu I instancji wynika, że w dniu 12 czerwca 2012 r. Dyrektor Urzędu Kontroli (...) w K. wydał w stosunku do B. T. (2) decyzję w której określono wysokość zobowiązania podatkowego z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od uzyskanych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2006 r. na kwotę 1.181.325 zł.

Decyzja została wydana w związku ze wszczętym w dniu 20 marca 2012 r. postępowaniem kontrolnym, w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania podatku dochodowego od osób fizycznych za 2006 r. Dyrektor (...) w K. decyzją z dnia 5 października 2012 r. utrzymał w mocy decyzję organu I instancji. W rezultacie utrzymania w mocy decyzji Dyrektora Urzędu (...) wystawiono względem dłużnika tytuł wykonawczy nr (...) dłużnika tytuł wykonawczy nr (...) na kwotę 1 181 325 zł. Skarga kasacyjna od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z dnia 6 czerwca 2013r. w sprawie skargi na decyzję Dyrektora (...) w K. z dnia 5 października 2012r. została oddalona przez Naczelnego Sąd Administracyjny.

Pismem z dnia 22 października 2013 r. Naczelnik (...) zawiadomił spółkę (...) w M. o zajęciu wierzytelności pieniężnej dłużnika B. T. (2) na potrzeby zaspokojenia wierzytelności objętych tytułem wykonawczym nr (...) na kwotę należności głównej w wysokości 1.181.325 zł (łącznie dochodzona należność w wysokości 2.254.751,19 zł).

W odpowiedzi pismem z dnia 30 października 2013r. spółka poinformowała, że uznaje zajęte wierzytelności i będzie przekazywać kwoty na ich poczet, proporcjonalnie do udziału zobowiązanego. Dnia 7 listopada 2012r. do kilkunastu banków zostały skierowane zawiadomienia o zajęciu rachunków bankowych dłużnika. W dwóch wypadkach banki poinformowały, że prowadzą rachunki dla zobowiązanego, jednakże brak jest możliwości przekazania jakichkolwiek kwot ze względu na brak środków na nich.

Z ustaleń tych wynika także, że w dniu 26 września 2013r. dłużnik strony pozwanej przedłożył protokół o stanie majątkowym, pouczony o odpowiedzialności karnej z art. 233 k.k. za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy, w którym wskazał, że poza udziałami w spółce (...) nie posiada żadnego majątku.

Egzekucja prowadzona przeciwko B. T. (2) okazała się nieskuteczna.

Rozważania prawne Sąd Okręgowy rozpoczął od przedstawienia przesłanek normatywnych skargi pauliańskiej w tym domniemań, które ułatwiają powodowi dochodzenie tego roszczenia przez wierzyciela, a także wskazał na sposób rozkładu ciężaru dowodzenia okoliczności faktycznych pomiędzy stronami takiego sporu.

Przenosząc te uwagi natury ogólnej, na grunt faktów ustalonych w sprawie ocenił, że roszczenie Skarbu Państwa - Naczelnika (...) w K. jest - uwzględniając jego zakres - prawie w całości usprawiedliwione.

Jego zdaniem okoliczności ustalone w postępowaniu dostatecznie przekonują, że stronie powodowej przysługuje wierzytelność względem dłużnika. Jest ona potwierdzona tytułem wykonawczym z dnia 7 listopada 2012r. nr (...). Zgodnie z nim B. T. (2) winien jest Skarbowi Państwa kwotę 1 181 325 zł tytułem zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od uzyskiwanych dochodów (przychodów) z tytułu udziału w zyskach osób prawnych za 2006r. Fakt, że ma ona charakter publiczno - prawny nie wyklucza jej ochrony poprzez skargę pauliańską, a taka możliwość została potwierdzona w ukształtowanym i mogącym być uznane za utrwalone stanowisku Sądu Najwyższego. / np. orzeczenie SN z dnia 27 lipca 2006r., III CSK 57/2006, uchwała składu 7 sędziów z dnia 12 marca 2003r., IIICZP85/02/

Dłużnik dokonał czynności prawnej z osobą trzecią, żoną, z którą zgodnie złożył wniosek o podział majątku dorobkowego w ramach prowadzonego przez Sąd Okręgowy w (...) pod sygnaturą XI C 2114/12 postępowania o rozwód ich małżeństwa. W ramach tego wniosku zaaprobowanego w całości przez Sąd w wyroku rozwodowym, wydanym w dniu 13 lipca 2012r, zrzekł się przysługującego mu udziału wynoszącego 1/2 części w tym majątku, prawo do którego w całości zostało przyznane pozwanej B. T. (1), bez świadczenia wzajemnego na rzecz byłego męża.

Odwołując się do utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego, Sąd I instancji wskazał, że zaskarżeniem przez wierzyciela w drodze skargi mogą być objęte także czynności procesowe dłużnika, które wywierają skutki w sferze prawa materialnego zgodnie z wolą uczestników, zaakceptowaną przez Sąd poprzez wydanie orzeczenia uwzględniającego uzgodniony sposób podziału majątku.

Pomimo, że skutek prawny podziału majątku wynika bezpośrednio z orzeczenia, to jest on wyrazem zgodnej woli uczestników postępowania, a przedmiotem skargi jest, w takim przypadku, zgodny wniosek o podział, stanowiący podstawę wydania orzeczenia przez Sąd dokonujący [takiego] podziału.

W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotem skutecznego roszczenia Skarbu Państwa w rozstrzyganej sprawie jest także umowa darowizny sporządzona w dniu 19 września 2012r. przed notariuszem J. K., w Kancelarii Notarialnej w W., Rep. (...). Nr (...) na mocy której B. T. (1) darowała drugiemu z pozwanych, synowi Ł., udział w 1/2 części w prawie własności zabudowanej nieruchomości składającej się z działek nr (...)i nr (...)o łącznej powierzchni 0,2186 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr(...).

Doprowadzając do takiego sposobu podziału majątku dorobkowego z żoną, B. T. (2) zrealizował także kolejną przesłankę roszczenia pauliańskiego - działania z pokrzywdzeniem strony powodowej jako wierzyciela. W jego wyniku stał się podmiotem niewypłacalnym w wyższym stopniu aniżeli był nim wcześniej. Z jego majątku, bez ekwiwalentu, wyszły bowiem składanki majątkowe z których wierzyciel mógł uzyskać zaspokojenie, a skutek ten jest, zdaniem Sądu, widoczny tym bardziej, że podejmowane przezeń czynności zmierzające do tego celu okazały się nieskuteczne, odnoszące się do innych okazały się nieskuteczne.

W tym kontekście Sąd zaakcentował znaczenie okoliczności, iż w oświadczeniu majątkowym złożonym przez dłużnika w dniu 26 września 2013r, a zatem już po dokonaniu podziału majątku z pozwaną, B. T. (2) potwierdził, że nie ma żadnego innego majątku aniżeli udział w zyskach w spółce jawnej (...) w wysokości około 2 800 zł miesięcznie, wobec dysponowania udziałami w niej.

Sięgając egzekucyjnie po to uprawnienie majątkowe Skarb Państwa uzyskał jedynie kwotę 6 318, 56 zł przekazaną przez spółkę trzecio dłużnika, przelewem z dnia 18 listopada 2013r.

W tej części rozważań Sąd Okręgowy odniósł się krytycznie do zarzutów obu pozwanych, którzy bronili się argumentem, że wierzyciel nie skorzystał z możliwości zaspokojenia swojej pretensji finansowej z dwóch najbardziej wartościowych składników majątku ich byłego męża i ojca tj. wierzytelności jakimi dysponował wobec spółek prawa słowackiego, wynikających z udzielonych im pożyczek oraz jego udziałów w spółce(...).

W jego ocenie, także biorąc pod uwagę wskazane wyżej oświadczenie majątkowe B. T. (2), nabyte przezeń w drodze umowy z żoną o częściowym podziale majątku dorobkowego, zawartej 5 lipca 2012r, wierzytelności wobec podmiotów zagranicznych są wyłącznie prawem potencjalnym, nierealizowalnym, skoro wątpliwym jest czy one rzeczywiście istnieją. Co więcej, zeznając w postępowaniu w charakterze świadka dłużnik wskazał, że ich większość z nich jest już przedawniona.

Możliwość sięgnięcia przez stronę powodową do udziału dłużnika w spółce (...)jest natomiast wykluczona, w sytuacji gdy od października 2015r przestał być jej współnikiem.

Sąd Okręgowy ocenił, że dłużnik dokonując zgodnego podziału dorobku małżeńskiego z pozwaną działał ze widomością pokrzywdzenia Skarbu Państwa albowiem pierwsza/ nieostateczna / decyzja ustalająca, że jest winien

kwotę 1 181 325 zł tytułem zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych od uzyskanych dochodów w zyskach osób prawnych za 2006r. jest to decyzja Dyrektora Urzędu (...)w K. z dnia 12 czerwca 2012r.

Zgodny wniosek małżonków B. i B. T. (2) został zaakceptowany przez Sąd wyrokiem z dnia 13 lipca 2012r. Miał już zatem przed tą datą świadomość ciężącego na nim zadłużenia względem powoda, a nawet korzystał z możliwości zaskarżenia decyzji organu pierwszej instancji składając odwołanie od jego decyzji w dniu 11 lipca 2012r.

Wiedział , dokonując zgodnego podziału majątku przez przekazanie niemal wszystkich jego składników[bylej] żonie, bez spłaty na swoją rzecz , iż w ten sposób uniemożliwia wierzycielowi skuteczne zaspokojenie jego roszczeń. Przy tym status niewypłacalności dłużnika nie znosił udział w zyskach spółki (...), ponieważ uzyskiwane z tego tytułu zaspokojenie (około 2800 zł miesięcznie) przedstawiało symboliczną wartość w stosunku do znacznych rozmiarów pretensji podatkowej Skarbu Państwa.

Jak wynika z dalszej części oceny Sądu Okręgowego , na skutek dokonanej czynności korzyść uzyskała osoba trzecia-żona dłużnika. Na skutek kolejnej czynności prawnej tj. umowy darowizny z dnia 19 września 2012r. korzyść uzyskała osoba czwarta - syn pozwanej.

Nie można przy tym uznać , że fakt , iż nieruchomości objęta księgą wieczystą (...) jest obciążona hipoteką może oznaczać, że B. T. (1) nie uzyskała korzyści na podstawie czynności dokonanej zgodnie z dłużnikiem. Przyjęcie , że obydwie kwestionowane przez Skarb Państwa czynności były dokonane przez B. T. (2) , a kolejna przez B. T. (1) nieodpłatnie powoduje , że bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje to czy zarówno ona jak i jej syn , w odniesieniu do darowizny z 19 września 2012r, wiedzieli o tym, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli . Nawet gdyby przyjąć, że czynności prawne opisane w pozwie nie były czynnościami darmymi, / ku czemu brak zdaniem Sądu podstaw/ działa bowiem domniemanie opisane w art. 527 § 3 k.c., skoro obydwoje pozwani to osoby bliskie dla dłużnika.

Ciężar udowodnienia, że pozwani nie mieli takiego przymiotu będąc żoną i synem B. T. (2) oraz że nie wiedzieli oni o tym, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli spoczywał na nich , któremu to obowiązkowi dowodowemu nie sprościli.

Nie jest jego zdaniem przeszkodą dla uwzględnienia powództwa w części w jakiej uznał je za uzasadnione, okoliczność ,że nieruchomości uzyskane w drodze zaskarżonej czynności przez B. T. (1) są obciążone hipotekami.

O ile zobowiązania nimi zabezpieczone są spłacane regularnie, rzeczywista wysokość tych obciążeń może być znacznie niższa niż wynikająca z wpisu w księdze wieczystej, co w przypadku sprzedaży egzekucyjnej umożliwi stronie powodowej chociażby częściowe zaspokojenie się z tego majątku.

Sąd , w okolicznościach ustalonych w sprawie, wykluczył możliwość podzielenia zarzutu pozwanych , którzy oceniali roszczenie Skarbu Państwa jako przejaw nadużycia prawa podmiotowego. Formułując roszczenie mające chronić jego wiarygodność wobec dłużnika , stwierdzoną tytułem wykonawczym działał bowiem w granicach i na podstawie przepisów prawa.

W konkluzji swojego stanowiska Sad I instancji stwierdził , że strona powodowa wykazała udowodnionymi faktami realizację wszystkich przesłanek skargi pauliańskiej, w odniesieniu do obu zaskarżonych czynności.

Jedyny w tym zakresie wyjątek odnosił do tej jego części, w jakiej Skarb Państwa zakwestionował darowiznę matki na rzecz syna Ł. T. obejmującej przeniesienie przez nią na jego rzecz udziału wynoszącego(...)część w nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), położonej w Z., dla której jest prowadzona księga wieczysta (...).

Nieruchomość ta bowiem nie była objęta wnioskiem o podział majątku wspólnego rodziców obdarowanego , a ponadto udział ten nie był własnością dłużnika.

Przed rozwodem małżonkowie T. posiadali udział wynoszący 1/2 część w tej nieruchomości, a po jego orzeczeniu każdy z nich stał się współwłaścicielem tej nieruchomości w udziale 1/4 części. Pozwana darowała synowi połowę ze swojego udziału, a więc 1/8 część tej nieruchomości. Sama nadal posiada w niej taki sam udział.

Z kolei B. T. (2) jest jej współwłaścicielem w 1/4 części i do tego udziału strona powodowa może skutecznie skierować postępowanie egzekucyjne.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania była norma art. 98 §1 i 3 kpc w zw z art. 99 kpc.

Apelację od tego wyroku złożyła tylko pozwana B. T. (1), obejmując jej zakresem punkty I i IV jego sentencji.

W jej wniosku postulowała wydanie przez Sąd II instancji rozstrzygnięcia reformatoryjnego, w wyniku którego powództwo zostanie oddalone w całości, a strona przeciwna obciążona kosztami postępowania za obydwie instancje.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach:

- naruszenia prawa procesowego, w sposób mający dla rozstrzygnięcia istotne znaczenie, a to art. 233 §1 kpc, wobec przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów i zastąpienie jej oceną dowolną, czego konsekwencją było uznanie za wiarygodne relacji świadka A. K., który zajmował się egzekucją tytułu wykonawczego wydanego wobec dłużnika.

Zdaniem skarżącej ocena ta była niewłaściwa albowiem świadek swoimi zaniechaniami doprowadził do sytuacji w której na skutek przedawnienia strona powodowa nie mogła wydać decyzji o odpowiedzialności podatkowej B. T. (1) za zobowiązania jej małżonka, a także nie podjął właściwych czynności egzekucyjnych, które mogły doprowadzić do chociażby częściowego zaspokojenia wierzytelności, której ochronie służy roszczenie dochodzone pozwem. Dotyczyło, to zdaniem apelującej zajęcia wierzytelności z tytułu spłaty udziałów dłużnika w spółce (...) w warunkach wypowiedzenia udziału w niej przez B. T. (2).

Twierdzonej wady postępowania Sądu skarżąca upatrywała także w nieobdarzeniu wiarygodnością jej relacji złożonej w czasie przesłuchania w charakterze strony, co do tego, że nie wiedziała o zaległościach podatkowych męża i o tym, że jego działanie krzywdzi wierzyciela skoro konsekwentnie w tej relacji wskazywała, że małżonkowie nie utrzymywali ze sobą od 2010r żadnych relacji, a ich pozycje ustąpiło w 2010r.

- naruszenia prawa materialnego poprzez:

a/ niezastosowanie art. 5 kc i uznanie roszczenia Skarbu Państwa w przewarżającej mierze za usprawiedliwione w sytuacji, gdy stanowi ono przejaw nadużycia prawa podmiotowego i jest sprzeczne ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem skargi pauliańskiej albowiem poprzez swoje zaniechania Skarb Państwa utracił wcześniej możliwość uzyskania zaspokojenia swojej wierzytelności z majątku pozwanej jako - na równi z małżonkiem dłużnikiem odpowiedzialnej za zobowiązanie podatkowe, a w warunkach gdy bank - kredytodawca ma pierwszeństwo w zaspokojeniu swojej wierzytelności wobec byłych małżonków, składniki uzyskane na skutek zaskarżonej czynności przez pozwaną i tak nie może posłużyć jej zaspokojeniu,

b/ art. 527 §1 kc wobec przyjęcia, że składając z dłużnikiem zgodny wniosek o podział majątku dorobkowego skarżąca uzyskała korzyść majątkową mimo, że takiej korzyści nie osiągnęła skoro przejęła długi [byłego] męża wobec banku kredytodawcy i zobowiązania te nadal spłaca.

Naruszenie tej normy miało polegać także na nietrafnym wniosku Sądu I instancji [wynikającym z wadliwej oceny zeznań pozwanej w odniesieniu do wzajemnych relacji z mężem], zgodnie z którym wiedziała lub przy dołożeniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, że sposób jego działania powoduje pokrzywdzenie Skarbu Państwa jako wierzyciela,

c/ art. 527 §3 kc, jako następstwa nietrafnej ceny Sądu, iż była osobą bliską w stosunku do dłużnika czemu przeczył układ ich wzajemnych stosunków pomiędzy nimi, nacechowany wrogością od dłuższego okresu czasu. Ta niewłaściwa

ocena przełożyła się , zdaniem skarżącej , nie chybione przyjęcie podstaw do zastosowania domniemania, którego ta norma jest źródłem ,

d/ art. 528 kc wobec uznania , że składając zgodny z mężem w niosek o podział majątku apelująca uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie.

Błąd Sądu w tym zakresie wynikał stąd , że nie uwzględnił , iż zgodnie z wiążącym się z wnioskiem o podział , porozumieniem pomiędzy nimi z 13 lipca 2012r, zobowiązała się przejąć długi kredytowe B. T. (2) wobec banku z tytułu zaciągniętych uprzednio wspólnie zobowiązań. Przejęcie to , stanowiąc o ekwiwalentności wzajemnych świadczeń pomiędzy nią a dłużnikiem wyłącza poprawność takiej kwalifikacji tej czynności.

Pozwana w środku odwoławczym złożyła wniosek o przeprowadzenie dowodu ze wskazanych przez siebie dokumentów z akt sprawy , którą przed Sądem Okręgowym w (...), sygn. IX GC 309/15 , prowadzi przeciwko spółce jawnej(...)jej były mąż , domagając się rozliczenia z tytułu spłaty jego udziałów w niej.

Zdaniem skarżącej jest to majątek z którego Skarb Państwa - zważywszy na wartość majątku spółki dysponującej nieruchomością zabudowaną budynkiem hotelu w miejscowości S. , mógłby uzyskać zaspokojenie swojej publicznie - prawnej wierzytelności.

Możliwość taka, zdaniem B. T. (1) , po pierwsze stanowi jeszcze jeden argument za oddaleniem powództwa w całości a po wtóre , poprowadzenie tego postępowania ze względu na znaczenie jego wyniku dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie , usprawiedliwia wniosek o zawieszenie postępowania.

Odpowiadając na apelację, reprezentująca Skarb państwa Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej , domagała się jej oddalenia, jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw i obciążenia przeciwniczki procesowej kosztami postępowania apelacyjnego.

W swoim stanowisku odniosła się polemicznie do każdego z zarzutów apelacyjnych , sprzeciwiając się także zawieszeniu postępowania do czasu prawomocnego zakończenia, uznając , iż sposób w jaki może dojść do rozliczenia spółki z byłym współnikiem spółki jawnej wyklucza znaczenie treści tego rozstrzygnięcia dla oceny roszczenia skierowanego przeciwko apelującej.

Rozpoznając apelację , Sąd Apelacyjny rozważył :

Środek odwoławczy pozwanej nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu albowiem żaden z zarzutów na których opiera się jej konstrukcja nie może być uznany za usprawiedliwiony.

Na wstępie oceny zarzutu przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów przypomnieć należy , odwołując się do utrwalonego i podzielanego przez skład Sądu Apelacyjnego rozstrzygającego sprawę , stanowiska Sądu Najwyższego , wypracowanego na tle wykładni art. 233 §1 kpc , iż jego skuteczne postawienie wymaga od strony wykazania na czym , w odniesieniu do zindywidualizowanych dowodów polegała nieprawidłowość postępowania Sądu, w zakresie ich oceny i poczynionych na jej podstawie ustaleń.

W szczególności strona ma wykazać dlaczego obdarzenie jednych dowodów wiarygodnością czy uznanie, w odróżnieniu od innych, szczególnego ich znaczenia dla dokonanych ustaleń , nie da się pogodzić z regułami doświadczenia życiowego i [lub] zasadami logicznego rozumowania , czy też przewidzianymi przez procedurę regułami dowodzenia.

Nie oparcie stawianego zarzutu na tych zasadach , wyklucza uznanie go za usprawiedliwiony, pozostając dowolną , nie doniosłą z tego punktu widzenia polemiką oceną i ustaleniami Sądu niższej instancji.

/ por. w tej materii , wyrażające podobne stanowisko , powołane tylko przykładowo, orzeczenia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001, sygn. IV CKN 970/00 i z 6 lipca 2005 , sygn. III CK 3/05 , obydwa powołane za zbiorem Lex/

Ponadto nie można tracić z pola widzenia również, że swobodna ocena dowodów stanowi jeden z podstawowych elementów składających się na jurysdykcyjną kompetencję Sądu, który dowody bezpośrednio przeprowadza.

Ma to m. in. i takie następstwo, że nawet w sytuacji w której z treści dowodów można, w zakresie ustaleń, wyprowadzić równie logiczne, chociaż przeciwne do przyjętych przez Sąd I instancji wnioski, to zarzut naruszenia normy art. 233 §1 kpc, pomimo to, nie zostanie uznany za usprawiedliwiony.

Dopóty, dopóki ocena przeprowadzona przez Sąd ocena mieści się w granicach wyznaczonych przez tę normę procesową i nie doznały naruszenia wskazane tam jej kryteria, Sąd Odwoławczy obowiązany jest ocenę tę, a co za tym idzie także wnioski z niej wynikające dla ustaleń faktycznych, aprobować.

To, w jaki sposób B. T. (1) motywuje ten zarzut, wyklucza jego podzielenie. Jej argumenty mające wspierać negację oceny dokonanej przez Sąd I instancji sprowadzają...a się i wyczerpują, w miejsce krytyki rzeczowej, opartej na regułach opisanych wyżej, w dowolnej polisce z oceną relacji świadka A. K. oraz jej zeznań, w odniesieniu do tego, iż nie wiedziała o zaległościach podatkowych męża a było to związane ze złymi, nacechowanymi wręcz wzajemną wrogością, relacjami pomiędzy małżonkami, trwającymi co najmniej od 2010r.

Negując odmienną ocenę Sądu Okręgowego w zakresie nadania bądź odmowy przyznania tym depozycjom wiarygodności, skarżąca nie wskazuje dlaczego stanowiska Sądu nie da się pogodzić z regułami logicznego rozumowania czy zasadami doświadczenia życiowego. Jej pogląd sprowadza się do podania przyczyn dla których, jej zdaniem, ocena ta powinna być odmienna dlatego, że świadek K. dopuścił się zaniechań w podejmowaniu czynności zmierzających do egzekwowania należności podatkowej z majątku dłużnika, a także doprowadził nim do tego, że skarga pauliańska okazała się być ostatnim środkiem prawnym pozwalającym Skarbowi Państwa dochodzić realizacji egzekucyjnej jego wiarygodności wobec jej byłego małżonka.

Jej zdaniem Sąd Okręgowy powinien był także przyjąć, że podnoszone przez nią nieprawidłowe relacje wewnątrzmażeńskie wykluczały możliwość uzyskania przez nią informacji o tym, że mąż nie spłaca swoich zobowiązań podatkowych.

Jak z tego wynika jest to wyłącznie jej subiektywna ocena obu tych relacji co nie jest wystarczające dla podzielenia stawianego zarzutu.

Zatem już tylko na marginesie zauważyć należy, że tak eksponowane przez skarżącą złe relacje z mężem nie mogą zostać potwierdzone już chociażby z tej przyczyny, że właśnie w świetle doświadczenia życiowego w takiej sytuacji, w postępowaniu rozwodowym małżonkowie, zwykle nie godzą się na to aby rozwód nastąpił bez orzekania o winie w rozkładzie pożycia, jak było w przypadku B. i B. T. (1). Pozwana nie wyjaśniła tego, jakie szczególne okoliczności usprawiedliwiałyby taki ich zgodny postulat w zakresie sposobu orzekania w ich sporze o rozwiązanie małżeństwa.

Odparcie omówionego zarzutu procesowego ma to następstwo, iż ustalenia faktyczne, oparte na wnioskach wynikających z oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy, jako poprawne Sąd II instancji przyjmuje za własne.

Jedyna korekta tych ustaleń wynika z treści dowodów przeprowadzonych przez Sąd Apelacyjny, a pochodzących z postępowania prowadzonego przez Sąd Okręgowy w K. w sprawie IX GC 309/15, w której B. T. (2) dochodzi od spółki jawnej (...) rozliczenia z tytułu jego udziałów w jej majątku, w warunkach gdy z niej ustąpił.

Z treści pozwu w tamtej sprawie oraz nieprawomocnego wyroku Sądu I instancji wynika, że jego powództwo zostało w całości oddalone, a wskazana przezeń podstawa faktyczna roszczenia potwierdza, że dłużnik nie sprzedał swoich udziałów. domaga się rozliczenia ich wartości wobec wystąpienia z niej.

Zatem zmiana ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji ogranicza się do ich zmiany w zakresie stwierdzenia , że dłużnik nie zbył tych udziałów w związku opuszczeniem spółki w październiku 2015r a jedynie ubiega się o rozliczenie majątkowe ze spółka wobec wyjścia z jej struktury udziałowej.

/ dowód : kopia pozwu , odpowiedzi na pozew oraz / nieprawomocnego/ wyroku w sprawie IX GC 309/15 z 21 września 2018r k. 1000-1012 akt/

Ustalenia należy także uzupełnić o okoliczność , która wynika z niekwestionowanego przez drugą stronę oświadczenia pełnomocnika pozwanej złożonego na rozprawie apelacyjnej, bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku , iż bank kredytodawca nie zgodził się na przejecie długu byłego męża przez skarżącą , dla których podstawą były umowy zawarte w 10 marca i 9 maja 2008r, a ona nadal kontynuuje ich spłatę.

/ dowód : protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 29 września 2018r k. 997 v akt , zapis dźwiękowy minuty 18-22/

Wskazany wyżej dotychczasowy wynik postępowania w sprawie IX GC 309/15 zdecydował o tym , iż Sąd II instancji oddalił wniosek pozwanej o zawieszenie postępowania , która uznawała , że rozstrzygnięcie w niej będzie miało znaczenie prejudycjalne dla wyniku sporu ze Skarbem Państwa.

Po takiej zmianie oraz uzupełnieniu, przechodząc do oceny zarzutów materialno prawnych także i one należy uznać za nieuzasadnione.

Nietrafne jest stanowisko skarżącej , która w ramach tych zarzutów podnosi , że uznając powództwo za zasadne Sąd I instancji naruszył normę art. 527 §1 kc.

Wniosek taki opiera ona dwóch rodzajach argumentacji z których jedna ma wskazywać , że kwestionowana przez stronę powodową czynność nie była czynnością o charakterze fraudacyjnym , a druga przekonywać o tym , że w jej wyniku była małżonka B. T. (2) nie odniosła korzyści majątkowej , albowiem to co uzyskała , wiązało się ze świadczeniem wzajemnym na rzecz dłużnika [przy czym obydwie świadczenia miały charakter ekwiwalentny.]

Zważywszy na to , w jaki sposób apelująca motywuje brak pierwszej ze wskazanych przesłanek swojej odpowiedzialności , powiedzieć należy , że to jak wyklada ona , w świetle dokonanych w sprawie ustaleń , normy art. 29 i 110 §1 ustawy ordynacja podatkowa nie jest poprawne.

Wykładania ta ma bowiem prowadzić do wniosku strona powodowa, na podstawie tych przepisów, miała możliwość zaspokojenia swojej wierzytelności z majątku dorobkowego małżonków w czasie ich związku, gdyż jeszcze przed złożeniem zgodnego wniosku o podział majątku skarżąca była dłużnikiem Skarbu Państwa z tytułu chronionej powództwem wierzytelności.

Możliwość taka , nawet w warunkach jego rozwiązania przez rozwód trwała nadal, a nawet była szersza przedmiotowo niż poprzednio, skoro Skarb Państwa dla jej zaspokojenia mógł sięgać do całego jej majątku , jako byłego małżonka dłużnika. Tylko , jak twierdziła, nie dające się wytłumaczyć zaniechania po stronie pracowników (...)w K. spowodowały , że ostatecznie , wobec upływu pięcioletniego terminu przedawnienia, taka możliwość została wyłączona ale te konsekwencje nie mogą obciążać pozwanej. Te okoliczności łącznie są natomiast dostateczną podstawą do uznania , że czynność małżonków nie była podjęta z pokrzywdzeniem wierzyciela.

Przepis art. 29 ustawy Ordynacja podatkowa z dnia 29 sierpnia 1997r [jedn. tekst Dz.U. z 2018 poz. 800] wskazuje , że odpowiedzialność podatkowa podatnika jest rozciągnięta na jego majątek osobisty ale także na majątek wspólny, zgromadzony wraz z małżonkiem w czasie trwania ich związku. Taki jej zakres ma to następstwo , że odpowiedzialność podatkową małżonka dłużnika wynikającą z tej normy należy rozumieć jako możliwość stosowania przewidzianych prawem środków, zmierzających do wyegzekwowania należności podatkowej także ze składników , które stanowią elementy majątku wspólnego.

Odpowiedzialność ta powstaje stronie małżonka dłużnika z mocy prawa z dacie wydania tytułu wykonawczego stwierdzającego podstawę oraz rozmiar wierzytelności Skarbu Państwa bez potrzeby wydawania przeciwko małżonkowi dłużnika odrębnej decyzji stwierdzającej tę odpowiedzialność.

Jak z tego wynika, warunkiem jej powstania jest to, aby w dacie wystawienia takiego tytułu dłużnik i jego małżonek pozostawali w związku małżeńskim.

Tak rozstrzyganej sprawie nie było, skoro rozwód ich związku został orzeczony [co nie było pomiędzy stronami przedmiotem sporu] wcześniej, bo w 13 lipca 2012, podczas gdy tytuł wykonawczy, stwierdzający odpowiedzialność podatkową B. T. (2), jego podstawę i wymiar należności obciążającej go, został wystawiony w dniu 7 listopada 2012r, a zatem w czasie, kiedy B. T. (1) już nie była już jego żoną. Wobec tego opisana wyżej odpowiedzialność po jej stronie powstać nie mogła.

Wbrew stanowisku skarżącej nie mógł tą podstawą jej odpowiedzialności być również art. 110 §1 ustawy do którego także, nietrafnie, odwołuje się w ramach omawianego zarzutu.

Podstawą takiej odpowiedzialności byłego małżonka za zaległość podatkową dłużnika jest indywidualna decyzja, stwierdzająca taką odpowiedzialność za cudzy dług. Ma ona charakter konstytutywny, co oznacza, że bez jej wydania / i skutecznego doręczenia / odpowiedzialność ta nie może być małżonkowi, jako osobie trzeciej, zostać przypisana.

Wydanie tej decyzji jest jednak ograniczone terminem pięcioletnim, liczonym od końca roku kalendarzowego w którym zaległość taka powstała. / argument z art. 118 §1 ustawy /. Związuje na to, że jest to kres w którym może dojść / poprzez wydanie decyzji / do ukształtowania przez organ podatkowy materialno - prawnego stosunku z którego wynika taka odpowiedzialność osoby trzeciej, termin ten ma charakter materialno prawny, po upływie którego możliwość jej wydania wygasa.

Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika, że w przypadku B. T. (2) należność podatkowa, w której powstała zaległość, dotyczyła 2006r. Skoro tak, to w czasie kiedy B. T. (1) uzyskała status byłego małżonka w rozumieniu omawianej normy art. 110 §1 ustawy wydanie decyzji jej odpowiedzialności, na tej podstawie był wykluczone.

Skarb Państwa jako wierzyciel dłużnika, nie mógł wobec tego, jeszcze przed dokonaniem kwestionowanej czynności ani też po niej uzyskać zaspokojenia z majątku wspólnego czy też z majątku pozwanej jak osoby trzeciej.

Wbrew stanowisku skarżącej jest wierzycielem pokrzywdzonym skutkami zgodnego podziału majątku B. (...).

Wniosek taki jest tym bardziej uzasadniony, gdy nawiązując do treści się do treści §2 art. 527 kc zauważyć, że te składniki majątkowe, które były objęte wnioskiem o podział, stanowiły podstawową część majątku dłużnika.

Nie można bowiem do tego majątku realnie zaliczyć wierzytelności z tytułu pożyczek, którymi dysponował on wobec spółek kapitałowych prawa słowackiego, po tym kiedy w wyniku umownego, częściowego podziału majątku z żoną z dnia 5 lipca 2012r, dokonanego już, po ustaleniu /choć nie w sposób nieostateczny / zaległości podatkowej, nabył je w całości bez spłat na rzecz drugiej strony.

Jak sam stwierdził będąc przesłuchany w charakterze świadka jak również zważywszy na to co wynika z jego oświadczenia majątkowego z 26 września 2013r, składniki te nie reprezentują istotnej wartości z których realnie mogłoby dojść do zaspokojenia wierzytelności Skarbu Państwa.

Nie jest argumentem za wnioskiem przeciwnym w ramach którego można by twierdzić o braku pokrzywdzenia wierzyciela to, że B. T. (2) był uprawniony do części zysków osiągniętych przez spółkę jawną (...)/ a obecnie ubiega się o rozliczenie majątkowe wobec ustąpienia z niej.

To co udało się uzyskać wierzycielowi z tytułu udziału dłużnika w zysku spółki było sumą oczywiście nie wystarczającą dla zaspokojenia jego pretensji finansowej, a na datę orzekania przez Sąd II instancji, nie zostało chociażby

uprawdopodobnione , że z tytułu rozliczenia wartości udziałów w spółce (...) przysługuje jakkolwiek wierzytelność , która takiemu zaspokojeniu mogłaby posłużyć.

Stąd tym bardziej uzasadniona jest ocena , że , kwestionowana czynność małżonków miała w stosunku do Skarbu Państwa charakter czynności dokonanej z jego pokrzywdzeniem, pod postacią zwiększenia stopnia niewypłacalności dłużnika jej następstwami majątkowymi.

W tym kontekście należy także zwrócić uwagę , że uwzględnieniu roszczenia ze skargi pauliańskiej na stoi na przeszkodzie okoliczność , że dłużnikiem wierzyciela jest tylko jeden z małżonków- stron czynności o charakterze fraudacyjnym , a dotyczy ona składnika / składników/ majątku wspólnego.

Zagadnienie to był już przedmiotem oceny Sądu Najwyższego , który w sposób podziałany przez skład Sądu Apelacyjnego rozstrzygającego sprawę, wskazał w uchwale z 12 maja 2011r , sygn. III CZP 15/11 , powołanej za zbirem Legalis, że w takim przypadku możliwość uwzględnienia takiego roszczenia nie jest wyłączona w odniesieniu do całości takiej czynności.

Nie ma też racji pozwana , gdy w ramach tego zarzutu twierdzi, że nie jest zrealizowana także druga przesłanka skargi pauliańskiej albowiem zaskarżona czynnością nie osiągnęła na żadnej korzyści majątkowej.

Takiej konsekwencji dokonanej czynności pozwana uparuje w tym , że składając zgodny z mężem wniosek o podział majątku i przejmując na własność nieruchomości , które były obciążone hipotecznie na rzecz banku - kredytodawcy - równocześnie- oświadczeniem z 13 lipca 2012r - przejęła zobowiązania B. T. wynikające z umów kredytowych. Ich rozmiar jest przy tym łącznie znacznie większy niż wartość uzyskanego w wyniku zaskarżonej czynności , majątku.

Pogląd ten nie jest uzasadniony.

Z ustaleń dokonanych w sprawie wynika , że w następstwie orzeczenia Sądu rozwodowego w zakresie podziału majątku dorobkowego małżonków T. , które odzwierciedlił zgodną wolę obu stron w tym zakresie, pozwana uzyskała praktycznie jego całość / za wyjątkiem jednego z samochodów osobowych] bez jakikolwiek świadczeń wzajemnych na rzecz byłego męża.

Jej zobowiązanie , że przejmie w całości zobowiązania dłużnika wobec banku z tytułu spłaty zobowiązań kredytowych za pieniądze z których obydwój kupili nieruchomości obciążone hipotekami nie stanowi potwierdzenia braku osiągnięcia takiej korzyści .

Trzeba bowiem zwrócić uwagę , że [co potwierdził pełnomocnik skarżącej na rozprawie apelacyjnej] bank nie zgodził się na to przejęcie co po myśli art. 519§1 i §2 pkt 2 kc , wyklucza skuteczność prawną takiego zobowiązania.

Ponadto i przede wszystkim ,[na co trafnie zwraca uwagę także strona powodowa w odpowiedzi na apelację] , zobowiązania wobec (...)SA , mające swoje podstawy w umowach kredytowych były zobowiązaniami nie tylko B. T. (2) ale także jego ówczesnej małżonki - pozwanej i ich charakteru, jako zobowiązań wspólnych za które odpowiadają solidarnie , nie zmieniło rozwiązanie ich małżeństwa.

Wobec tego spełniając oświadczenia z tytułu spłaty kredytów, B. T. (1) zaspokaja własny dług. Przez pryzmat tego wniosku jej oświadczenie o przejęciu zobowiązań męża wobec banku może zostać potraktowane jedynie jako zapewnienie - odnoszące się tylko do ich wzajemnych relacji - nie dochodzenia od niego roszczenia regresowego w warunkach , gdyby dokonując spłat kredytów doprowadziła do wygaszenia także zobowiązania byłego męża z tego tytułu.

Nie można wobec tego zasadnie twierdzić , że podjęcie tego zobowiązania świadczy o nieosiągnięciu korzyści majątkowej przez pozwaną zaskarżoną czynnością.

Chybionym jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 527 §3 kc , którego realizacji skarżąca upatruje w niepoprawnym jej zdaniem przyjęciu domniemania wynikającego z tej normy , mimo , że fakty ustalone w sprawie wykluczały uznanie , iż pozwana jest osoba bliska wobec dłużnika.

Domniemanie ustanowione tym przepisem jest domniemaniem wzruszalnym , tym nie mniej strona , która do tego zmierza , musi podważyć jego podstawę faktyczną.

W rozstrzyganej sprawie zatem B. T. (1) była zobligowana dowieść takich okoliczności , które mogłyby dostatecznie przekonać o tym , że mimo , iż w chwili składania zgodnego wniosku o podział majątku i formalnego naówczas w dalszym ciągu statusu małżonki dłużnika , nie była wobec niego osoba bliską.

To w jaki sposób starała się to czynić w postępowaniu rozpoznawczym i w jaki , powtarzając go, motywuje stawiany zarzut , do obalenia podstawy faktycznej domniemania nie było wystarczające.

Pozwana odwołała się w tym zakresie do złych , a wręcz nacechowanych wrogością, wzajemnych relacji pomiędzy małżonkami, począwszy od 2010r. Potwierdzeniem tych faktów były jedynie relacje obydwójga byłych małżonków , które z uwagi na charakter sprawy i bezpośrednie ich zainteresowanie wynikiem procesu zostały uznane przez Sąd I instancji za , w tym zakresie, niewiarygodne. Ta ocena , wbrew stanowisku skarżącej , była poprawna.

W związku z tym wystarczy jedynie dodać , że depozycja o wzajemnej wrogości jest tym bardziej pozbawiona tej cechy, gdy wziąć pod uwagę , że mimo , że miała się utrzymywać od dwóch lat nie przeszkodziła małżonkom, w sekwencji czasowej z wydaniem nieostatecznej decyzji o ustaleniu zaległości podatkowej , dokonać zgodnego , częściowego podziału majątku wspólnego, umową z 5 lipca 2012r , a następnie , po kilkunastu dniach , postulować również zgodnie wobec Sądu rozwodowego nie tylko dokonanie ostatecznego podziału reszty majątku ale również i przede wszystkim, rozwiązania małżeństwa bez orzekania o winien , któregokolwiek z nich.

Oczywiście , że strony miały prawo do takiego ukształtowania swoich stanowisk w tamtym postępowaniu ale w ich świetle depozycje o wrogości [a także braku informacji pozwanej o zobowiązaniach podatkowych dłużnika dotyczących roku 2006r] brzmią całkowicie niewiarygodnie.

Odeprzeć należy zarzut naruszenia przez Sąd I instancji normy art. 528 kc

Uzasadnienia dla jego realizacji skarżąca nietrafnie poszukuje w stanowisku zgodnie z którym uzyskując wyłączne prawo do składników majątkowych objętych zgodnym wnioskiem o podział spełniła świadczenie wzajemne , wobec dłużnika i to świadczenie ekwiwalentne , co wyklucza nieodpłatny charakter tej czynności.

Jak wynika z motywów tego zarzutu tej wzajemności świadczeń[przy zachowaniu ich ekwiwalentności] niezasadnie nie dostrzeżonej przez Sąd I instancji upatruje w tym , że przejęła długi byłego męża z racji zaciągniętych wspólnie zobowiązań kredytowych wobec banku.

Zagadnienie to było już wcześniej omówione wobec tego wystarczy się odwołać do uwag sformułowanych wyżej , które są podstawą do stwierdzenia , że nie sposób potwierdzić takiej wzajemności a tym bardziej ekwiwalentności świadczeń między byłymi małżonkami w warunkach przejęcia tych zobowiązań tym bardziej , gdy bank nie zgodził się na to , a skarżąca nadal jest odpowiedzialną za własne zobowiązania kredytowe i to odpowiedzialna jako dłużnik solidarny z B. T. (2) za ich zaspokojenie. W tych okolicznościach twierdzenie , że oświadczenie pozwanej z 13 lipca 2012r decyduje o odpłatności czynności fraudacyjnej jest niezasadne, wyłączając trafność weryfikowanego zarzutu.

Nie ma racji apelująca gdy, odwołując się do normy art. 5 kc , zarzuca jej nie zastosowanie przez Sąd I instancji , w ramach oceny roszczenia Skarbu Państwa , które uznaje za przejaw nadużycia prawa podmiotowego poprzez próbę wykorzystania tego prawa wbrew społeczno - gospodarczemu przeznaczeniu instytucji skargi pauliańskiej.

Stanowisko to jest nietrafne albowiem to , w czym upatruje skarżąca podniesionej wady postępowania Sądu, wyklucza jego podzielenie. Opiera się ono niezasadnym założeniu , że po pierwsze sposób działania Skarbu Państwa

zmierzającego do zaspokojenia wierzytelności podatkowej był niewłaściwy przez co utracił on możliwość realnego zaspokojenia swojej pretensji z majątku , który zaspokojenie takie zapewniał , a po wtóre , nawet sięgnięcie po składniki , które skarżąca uzyskała w wyniku podziału majątku z dłużnikiem nie doprowadzi do tego skutku.

Pierwszy z podnoszonych argumentów został już rozważony przez Sąd Apelacyjny wcześniej, w ramach oceny pokrzywdzenia wierzyciela kwestionowana czynnością. Odwołując się zatem do sformułowanych tam wniosków , doda jedynie trzeba , że nie ma dostatecznych podstaw do przyjęcia aby sięgnięcie po instytucję prawną służącą ochronie własnej wierzytelności , która uzyskała potwierdzenie w ostatecznej i prawomocnej decyzji / tytule wykonawczym / mogło być uznana za nadużycie prawa podmiotowego.

To , w czy upatruje skarżąca sprzeczności pomiędzy społeczno - gospodarzącym przeznaczeniem actio pauliana , a sposobem działania Skarbu Państwa posługującego się tą instytucją należy raczej identyfikować z kwestionowaniem istnienia związku przyczynowego pomiędzy zaskarżoną czynnością i jej następstwami w postaci pokrzywdzenia powoda w którego efekcie nie będzie mógł z majątku dłużnika zaspokoić swojej wierzytelności.

Tak bowiem należy rozumieć argumentację skarżącej , że w warunkach gdy bank - korzystając z zabezpieczenia rzeczowego swoich wierzytelności na nieruchomościach w K. i M. [udziałach w nich] uzyskanych przez pozwaną , wyprzedza możliwość zaspokojenia z nich należności Skarbu Państwa, wobec tego niezależnie od czynności traktowanej jako fraudacyjna zaspokojenie tej wierzytelności i tak nie byłoby niemożliwe.

Ponadto , zdaniem apelującej, sięgnięcie do tych udziałów przez Skarb Państwa spowoduje , że do egzekucji z nich własnych wierzytelności przystąpi także bank , a opisane wyżej uprzywilejowanie rzeczowe doprowadzi do tego , że strona powodowa zaspokojenia nie uzyska.

Te twierdzenia i ceny są dowolne bo nie poparte żadnymi dowodami , które mogłyby taki stan rzeczy potwierdzi.

Po pierwsze z ustaleń dokonanych w sprawie , a także oświadczenia pełnomocnika pozwanej na rozprawie apelacyjnej wynika , że B. T. (1) splaca zobowiązania kredytowe wobec tego nie ma podstaw do przyjęcia , że bank zdecyduje się na wszczęcie procedury , która w ostatecznym wyniku mogłaby doprowadzić do zaspokojenia swoich wierzytelności kredytowych ze składników majątkowych nabytych przez pozwaną z konsekwencjami , które opisuje w podstawie zarzutu.

Po wtóre pozwana poza samymi twierdzeniami nie wskazała na źródła dowodowe , które mogłyby posłużyć wykazaniu , że nawet w warunkach nie dokonania kwestionowanej czynności , Skarb Państwa, nawet wyprzedzony przez rzeczowo uprzywilejowany bank , rzeczywiście a nie tylko potencjalnie , nie mogłyby uzyskać zaspokojenia swojej pretensji w jakikolwiek części , a stan taki utrzymywał się również na datę orzekania o żądaniu strony powodowej przez Sądy obu instancji.

Przede wszystkim , a w ocenie Sądu II instancji wymagałoby to weryfikacji za pomocą opinii biegłego , nie dowiodła , że z punktu widzenia rzeczywistego aktualnego rozmiaru wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie, porównanych z wartością nieruchomości , których to zabezpieczenie dotyczy i udziałów w nich nabytych przez pozwaną zaspokojenie , uwzględnwszy reguły na jakich miałyby się ono odbywać , chciałby części wierzytelności Skarbu Państwa ze składników objętych czynnością z dłużnikiem byłoby rzeczywiście wykluczone.

Wobec tego co wynika z ustaleń dotyczących wyniku postępowania sądowego , w ramach którego dłużnik dochodzi od spółki (...)rozliczenia majątkowego z tytułu udziałów jakimi w niej dysponował , w warunkach ustąpienia z niej , chybionym jest także zarzut naruszenia art. 533 kc.

Wskazanie bowiem wierzytelności byłego męża wynikającej z tego rozliczenia jako składnika majątku z którego Skarb Państwa mogłoby uzyskać zaspokojenie nie jest wystarczające dla uznania , że w ten sposób B. T. (1) może się zwolnić od zadośćuczynienia roszczeniu dochodzonemu pozvem. Na datę orzekania przez Sąd II instancji istnienie tego składnika majątkowego nie zostało nawet uprawdopodobnione.

Z poddanych przyczyn , w uznaniu apelacji za niezasadną, Sąd II instancji orzekł o jej oddaleniu , na podstawie art. 385 kpc w zw z art 527 §1 -3 i 533 kc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 i 3 kpc oraz art. 99 kpc.

Kwota należna z tego tytułu od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej RP została ustalona na podstawie §2 pkt 8 w zw z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r [DzU z 2015 poz. 1800]

SSA Grzegorz Krężolek SSA Jan Kremer SSA Anna Kowacz - Braun